

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: V. Ch. P., narozený dne X, bytem X,
zastoupený: Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem
Opletalova 1417/25, 110 00 Praha,

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 31. 8. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2023, č. j. OAM-124/ZA-ZA11-HA13-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

- 1. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 1. 8. 2023, č. j. OAM-124/ZA-ZA11-HA13-2023 bylo o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen **zákon o azylu**) neuděluje.

II.

Žaloba

2. Žalobou napadá žalobce napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost a rovněž pro nedostatečné a nesprávné posouzení důvodů, pro něž mezinárodní ochrana nebyla žalobci udělena. Dle žalobce došlo k porušení § 2 odst. 1 a 3 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Žalobce dále popíral, že by požádal o mezinárodní ochranu v ČR pouze za účelem legalizace pobytu. K tomu žalobce uvedl především to, že do ČR přicestoval na základě pobytového oprávnění za účelem studia (při pohovoru nikdy neuvedl, že by vycestoval pouze za účelem studia). Jako důvody svého vycestování ze země původu vždy uváděl vedle studia v ČR především hrozící nebezpečí v zemi původu, kde mu bylo vyhrožováno v případě pozdního splacení dluhu. Dále uváděl, že se v zemi původu cítil ohrožen z důvodu své sexuální orientace. Jelikož žalobce přicestoval do ČR s platným pobytovým oprávněním, neměl potřebu žádat zde o udělení mezinárodní ochrany. Hlavním důvodem byla především skutečnost, že nebyl nucen se do země původu vracet. Žalobce by se v případě podání žádosti o mezinárodní ochrany nutně musel vzdát své budoucnosti zde na základě standardního oprávnění dle zákona o pobytu cizinců. S ohledem na budoucnost bylo bezesporu výhodnější setrvat v ČR na základě standardních pobytových oprávnění. Žalobce také zdůraznil, že pozbyl své pobytové oprávnění v důsledku nedoložení některé z podstatných náležitostí žádosti. Nejednalo se o ztrátu pobytového oprávnění ze závažných důvodů, např. pro předchozí trestnou činnost. Opakovaná tvrzení žalovaného o účelovosti podání žádosti o mezinárodní ochranu či o tom, že žádost je podána z důvodu snahy o legalizaci pobytu na území ČR, považoval žalobce za nepodložená a zavádějící. Dále žalobce uvedl, že žalovaný nesprávně posoudil žalobcem tvrzené azylové důvody. V tomto směru žalobce uvedl, že je bisexuál, ač je mu v zemi původu přisuzována orientace homosexuální. Dále uvedl, že i přes pokrok ve vnímání této skutečnosti, je stále ve Vietnamu ve vztahu k homosexualitě silná diskriminace v určitých oblastech a odsouzení okolím a hrozba násilím ze strany rodiny. Ze strany státu tedy nedochází k aktivní podpoře občanů s odlišnou sexuální orientací, ani k větší míře edukace ve většinové společnosti. Žalobce se tedy důvodně obává návratu do země původu z důvodu své sexuální orientace. K argumentu žalovaného, že se žalobce dosud se svou orientací nesvěřil ani svým rodičům ani jiným lidem ve svém okolí, tudíž dosud neměl v zemi původu žádné potíže, žalobce uvedl, že právě pro nutnost skrývání své identity také zemi původu opustil. Žalobce si je vědom, že pokud by držel svou sexuální orientaci v tajnosti, bylo by možno vyhnout se v zemi původu pronásledování. Na druhou stranu však uvedl, že veřejné přihlášení se k LGBTQ komunitě učiněné v ČR mu může v budoucnu v zemi původu uškodit. Navíc skrývání vlastní identity pro něho představuje frustrující a deprimující povinnost, jelikož mu znemožňuje žít plnohodnotný život. Žalobce dále tvrdil, že žalovaný ve svém rozhodnutí opakovaně naznačuje, že k pronásledování osob hlásících se k LGBTQ komunitě ve Vietnamské socialistické republice do jisté míry dochází, ačkoli se tak neděje cíleně ze strany státní moci. Tato státní moc však neposkytuje těmto osobám adekvátní ochranu. Jak uvádějí zprávy mezinárodních organizací, které žalobce ke své žádosti doložil, státní moc v zemi původu je notně prorostlá všudypřítomnou korupcí a v zásadě se nejedná o efektivně fungující státní aparát, kde by se mohl žalobce domáhat účinné ochrany, vládní moc sama o sobě systematicky proti příslušníkům LGBTQ komunity nezasahuje, není však ani příliš aktivní při jejich ochraně. Žalobce byl přesvědčen, že

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

žalovaným nebyla dostatečně zvážena možnost udělení doplňkové ochrany. Dle žalobce mělo být při zvažování možnosti udělení doplňkové ochrany přihlédnuto ke skutečnosti, že žalobci v zemi původu hrozí vážná újma a dlouhodobé a systematické ponižování pro jeho sexuální orientaci dle § 14a odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. b) či d) zákona o azylu. Žalobce dále rozporoval argumentaci žalovaného týkající možného ohrožení života žalobce z důvodu lichvářského úroku a vyhrožování věřiteli (vyhledáním pomoci u civilního soudu). Tu považoval za nepřiléhavou, neboť ve své žádosti neuváděl, že je pro něho přímo ohrožující výše úroků, ale skutečným důvodem obav jsou výhrůžky věřitelů, v této souvislosti se nelze dovolat pomoci u zkorumpované státní moci. Navíc s ohledem na svou sexuální orientaci a s ní související diskriminaci žalobce nevěří, že by mu byla adekvátní pomoc vůbec poskytnuta. Žalobce poté upozornil, že žalovaný nevzal finanční situaci žalobce a možnost hrozící vážné újmy v potaz při zvažování možnosti udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. K výše uvedenému žalobce doplnil, že žalovaný vyhrožování ze strany věřitelů nevzal v potaz ani při posouzení možnosti udělit doplňkovou ochranu, čímž pochybil. Vyhrožování a dluhy v zemi původu přitom byly jedním z hlavních důvodů, pro které žalobce Vietnam opustil. Z výše uvedených důvodů navrhl žalobce soudu, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

3. Ve vyjádření k žalobě dne 9. 9. 2023 žalovaný nesouhlasil s obsahem žaloby, neboť nedokládá namítaná porušení zákonných ustanovení. Žalovaný uvedl, že při rozhodování vzal v úvahu všechny skutečnosti tvrzené žalobcem, k nimž přihlédl a zároveň shromáždil dostupné adekvátní informace o situaci v zemi původu žalobce, přičemž v zájmu objektivního posouzení situace žalobce vycházel z dostatečné širokého informačního základu. Rovněž měl žalovaný za to, že unesl důkazní břemeno a situaci žalobce hodnotil individuálně. V této souvislosti dále odkázal na obsáhlé zdůvodnění napadeného rozhodnutí a zdůraznil, že je nesporné, že žalobce svým jednáním přišel o pobytový status v ČR a nelze polemizovat s tím, že se svou žádostí (ne)snaží o legalizaci. Žalobce se ve Vietnamu zadlužil, přičemž jím namítané skutečnosti nijak nesouvisí s jeho rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo se zastáváním určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Jejich důvodem je totiž **výhradně snaha věřitelů vymoci od žalobce dlužnou částku**. Původcem pronásledování sice *může být i soukromá osoba, to však pouze za předpokladu, že lze prokázat, že veřejná moc není schopna či ochotna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před vážnou újmu*. K takovému závěru však nebylo možné dospět. V případě žalobce totiž nelze konstatovat, že by mu příslušné státní orgány Vietnamu odmítly poskytnout ochranu, či že by ji nebyly schopny poskytnout, pokud by se na ně s žádostí o takovou ochranu obrátil. *Žalobce v průběhu řízení ani neuvedl, že by se v souvislosti s vyhrožováním věřitelů obrátil s žádostí o pomoc na příslušné domovské státní orgány, současně tím neprokázal, že by mu tyto pomoc odeprěly či účinně neposkytly. Žalobce tedy nevyužil všechny zákonné prostředky k ochraně své osoby, které mu země jeho původu nabízí. Obecný odkaz na to, že se žalobce nemůže proti věřitelům v zemi původu bránit, protože tam je korupce, sama o sobě nedokládá, že by pomoci nemohl využít. Rovněž subjektivní nedůvěra ve státní orgány ještě také sama o sobě nedokládá nemožnost obrátit se o pomoc na státní orgány a nedokládá pronásledování či hrozící vážnou újmu*. Co se týče obavy z pronásledování či vážné újmy pro příslušnost k LGBT komunitě, žalovaný tuto otázku velmi pečlivě zvážil a prozkoumal na

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

pozadí informací o zemi původu, a dospěl k závěru, že státní moc cíleně tyto osoby nepronásleduje a ani již nepodporuje názor společnosti, že se jedná o tzv. nemoc. Žalovaný připustil, že na situaci LGBT osob ve Vietnamu je jistě co zlepšovat, nicméně zároveň konstatoval, že situace této komunity se v posledních letech výrazně zlepšila. Žalovaný rovněž konstatoval, že ne každý příslušník uvedené komunity nutně musí mít potíže, které by bylo možno rovnou podřadit důvodům azylově relevantním. Je tomu tak pouze tehdy, pokud byl dotýčený kvůli své odlišné sexuální orientaci pronásledován domovskou státní mocí, přičemž pojem pronásledování má kumulativní charakter diskriminací, ústrků či jiných nepříjemností. V případě žalobce však nebylo možné hovořit o jeho pronásledování ze strany domovské státní moci. Naopak za původce jím prezentovaných potíží a s nimi spojenými obavami žalobce jednoznačně označil své spolužáky na základní a střední škole. Obecně pak hovořil o intoleranci či konzervativnosti většinové vietnamské společnosti a o násilí hrozícím lidem s odlišnou sexuální orientací, tedy i jemu samotnému. Žalovaný s pochopením hleděl i na nelehkou situaci žalobce ve vztahu k jeho rodičům, kterým nepřiznal svou bisexuální orientaci, avšak v případě žalobce po pečlivém posouzení jeho příběhu neshledal okolnosti relevantní pro udělení azylu a dle žalovaného tyto okolnosti svou intenzitou nenaznačují, že by žalobce měl po návratu utrpět vážnou újmu dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pracoval s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a s odůvodněností strachu z pronásledování jako prvkem objektivním, avšak po porovnání žalobcovy výpovědi s informacemi o zemi původu ohledně jeho obav z pronásledování v budoucnosti ve spojitosti se sexuální orientací žalovaný uzavřel, že okolnosti žalobcova případu nenaznačují, že by v případě návratu byl vystaven reálnému a značnému riziku pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu, a dle názoru žalovaného nebylo na místě udělit žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany. **Nucený návrat do vlasti nepředstavuje tak závažné následky v jeho právní sféře či fyzické integritě.** Co se týká žalobcova nároku na humanitární azyl, tak měl žalovaný úvahy týkající se neudělení humanitárního azylu za dostatečně odůvodněné, kdy zhodnotil všechny skutečnosti, přičemž jeho úvahy nejeví známky libovůle a ze správního spisu neplyne ani porušení procesních předpisů. Z výše uvedených důvodů proto žalovaný soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

4. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
5. Soud rozhodl ve věci při jednání konaném dne 20. listopadu 2023, jehož se zúčastnil toliko zástupce žalovaného a žalobce.

V.

Rozhodnutí soudu

6. Žaloba je nedůvodná.
7. Ze správního spisu zjistil soud následující. Dne 8. 2. 2023 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 22. 2. 2023 žalobce poskytl údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a konkrétně sdělil, že nemá žádné náboženské ani politické přesvědčení; není členem žádné politické strany či politické skupiny. Je svobodný a

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

bezdětný. Z Vietnamu vycestoval dne 3. 3. 2015 letecky přes Čínu a Francii. Kvůli dlouhodobému zdravotnímu problému s nosními dutinami užívá každý den tři krát denně nosní kapky a léky, jejichž název si nepamatuje. Jinak je zdravý a s ničím jiným se neléčí. O mezinárodní ochranu v ČR žádá z důvodu, neboť byl ve vlasti v mládí šikanován. Do vlasti se nechce vrátit, protože je tam zadlužen. V rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 2. 2023, žalobce dále uvedl a upřesnil, že z vlasti vycestoval do ČR za účelem studia a také proto, aby unikl problémům souvisejícím s jeho dluhem. V ČR nejprve čtyři měsíce navštěvoval jazykovou školu a poté od roku 2015 do roku 2017 studoval v Praze Vysokou školu zemědělskou, kterou nedostudoval. Během studií pobýval v ČR na základě studijního víza. Po ukončení studií v roce 2017 požádal o změnu účelu víza na vízum za účelem podnikání, jež mu bylo uděleno v roce 2018. Podnikat začal v roce 2019 v oboru nákup a prodej potravin. Když ve Vietnamu studoval vysokou školu, přihlásil se v roce 2014 do „pyramidového“ systému za účelem finančního výdělku. Ještě v roce 2014 zjistil, že se jedná o podvod, a aby ze systému mohl vystoupit, půjčil si od dvou mužů celkovou částku 300 milionů vietnamských dongů. S oběma kamarády sepsali písemnou smlouvu, kterou u sebe nemá, mají ji pouze kamarádi. Ještě v roce 2014 na něj kamarádi začali naléhat, aby jim zaplatil celý dluh. Na to však neměl peníze, proto se se svým problémem svěřil rodičům, kteří mu poradili, že mají v ČR strýce a aby tam odjel studovat. Kamarádi mu vyhrožovali, že pokud peníze ihned nesplatí, nahlásí to na vedení vysoké školy, kde studoval. Ke své šikaně ve Vietnamu uvedl, že od dětství se mu ve vlasti posmívali, že je gay. Začalo to již od jeho pěti let, kdy navštěvoval mateřskou školu. Šikanování se výrazně zhoršilo od šesté třídy základní školy, někdy jej spolužáci zatáhli na záchody, někdy jej i fyzicky napadli. Se šikanou se setkal i na střední škole. Šikanování na střední škole probíhalo tak, že se mu spolužáci po výuce posmívali, někdy mu zastoupili cestu a někdy jej i fyzicky napadli. Na vysoké škole se s šikanou nesetkal, ale cítil se tam osaměle, neměl tam žádné přátele a kvůli tomu se nezúčastňoval žádných společných akcí. K dotazu, zda se v souvislosti s šikanou někdy obrátil o pomoc na vedení školy, nějakou státní instituci či nevládní organizaci, sdělil, že nikoliv a neřekl to ani svým rodičům, protože měl strach, aby se o něm lidé nedozvěděli, že je „jiný“. K dotazu, jaká je jeho sexuální orientace, uvedl, že se mu líbí muži i ženy. Ve Vietnamu svou odlišnou sexuální orientaci neprojevoval, protože ji vietnamská společnost netoleruje. Jiné problémy než ty, které uvedl, ve Vietnamu neměl. Ve vlasti neměl žádné problémy s policií ani jinými státními orgány a nebyl tam nikdy trestně stíhán, souzen ani odsouzen. K dotazu, co mu nyní brání v návratu do Vietnamu, sdělil, že tam nebyl od roku 2015 a nechce se tam vrátit kvůli psychologickému vyhrožování a dluhu, který tam má.

8. Podle § 12 zákona o azylu *„Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
9. Dle § 14 zákona o azylu *„Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“*
10. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *„Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě,*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“

11. Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu „*Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*“
12. Nejdříve se soud vyjádří k tvrzení žalobce, jímž poukazoval na nesprávné závěry žalovaného stran tvrzení o pouhé snaze žalobce legalizovat svůj pobyt na území ČR prostřednictvím institutu mezinárodní ochrany. V tomto směru došel soud po posouzení celého napadeného rozhodnutí k závěru, že v celkovém kontextu případu a odůvodnění rozhodnutí tvořil argument tvrzené účelovosti žádosti o mezinárodní ochranu pouze podpůrnou část argumentace žalovaného, jíž vykládal a doplňoval některé okolnosti případu. Přesto byla žádost žalobce ze strany žalovaného posouzena standardně ve smyslu § 12 až § 14b zákona o azylu, kdy se žalovaný zabýval všemi tvrzeními žalobce a hodnotil je ve vztahu k jednotlivým formám mezinárodní ochrany. Důsledkem toho nemohl být žalobce jakkoliv zkrácen na svých právech a žalovaný svým postupem nezaložil nezákonnost napadeného rozhodnutí.
13. Hlavním tvrzeným důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu je dle žalobce obava z jeho věřitelů a obavy související s jeho sexuální orientací, kdyby se vrátil do země původu.
14. Soud neshledal splnění podmínky pro přiznání mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu co do tvrzeného důvodu existence dluhu či obav z věřitelů, neboť jednak dluh a jednak obavu z věřitelů, kteří vyhrožují žalobci z důvodu nezaplacení zmíněného dluhu, nelze podřadit pod žádnou ze skupin předpokládaných v ustanovení § 12 zákona o azylu.
15. Ve vztahu k § 12 zákona o azylu soud shodně s žalovaným konstatuje, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by mohly být podřazeny pod zmiňované ustanovení zákona o azylu, současně s tím žalovaný uvedl, že pronásledovatelem může být ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu veřejná moc. Zákon sice připouští výjimku, kdy může být pronásledovatelem i soukromá osoba, ale to pouze za předpokladu, že pronásledovanému není veřejná moc schopna či ochotna odpovídajícím způsobem poskytnout ochranu. S ohledem na shromážděný spisový materiál je však tato možnost vyloučena (informaci MZV ČR č. j. 103347/2023-MZV/LPTP ze dne 28. 2. 2023 k č. j. MV-17198-1/OAM-2023, půjčky, úvěry a lichva). Nad to žalovaný správně zdůraznil, že žalobce se s žádostí o pomoc na příslušné orgány neobrátil ani neprokázal, že by tyto orgány pomoc odmítly (viz rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003). Pakliže žalobce argumentuje tím, že státní moc, resp. příslušné státní orgány v zemi původu jsou zkorumpované, eventuálně neochotné poskytnout pomoc pro žalobcovu sexuální orientaci, byl rovněž tuto skutečnost povinen prokázat a nikoliv vycházet ze subjektivního přesvědčení a o její nefunkčnosti a neochotě. Stěžejním zůstává, že žalobce není pronásledován z žádných důvodů taxativně předpokládaných ustanovením § 12 zákona o azylu. Uvedené závěry soudu i žalovaného dále podporuje ustálená judikatura NSS, například rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 4 Azs 63/2005 – 55 „*Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu (§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) není, odešel-li žadatel ze země původu pro obavy ze msty soukromé osoby*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

(věřitele, jemuž nesplatil dluh), nadto za situace, kdy vyhrožování ani neoznámil policii a o azyl požádal v České republice teprve poté, kdy mu zde bylo uděleno správní vyhoštění.“ Nelze ani opomenout uvést, že žalobce existenci dluhu či pravost výhrůžek nijak neprokázal.

16. K tvrzenému důvodu pro udělení mezinárodní ochrany spočívajícím v žalobcově sexuální orientaci považuje soud za podstatné nejdříve uvést následující. Žalobce je bisexuální orientace, ač je mu ve Vietnamu přisuzována orientace homosexuální. V tomto směru soud neshledává podstatný a významný rozdíl v přístupu k posuzování této otázky, neboť jak žalovaný uvedl, bisexualita tvoří součást komunity LGBT, a proto lze shromážděné materiály použít, ač popisují situace především homosexuálů. Dále soud shrnuje, že žalovaný shromáždil za účelem posouzení otázky přístupu k homosexualitě ve Vietnamu dostatečný podkladový materiál, který podává dostatečný a objektivní obraz panující situace. Nelze opomenout zmínit, že v tomto směru byl velmi nápomocný i samotný žalobce, který rovněž předložil dostatek podkladového materiálu. Současně soud podotýká, že jak materiály shromážděné žalovaným, tak materiály předložené žalobcem byly ve vzájemném souladu a nikterak si neodporovaly (ač některé zprávy žalobce nebyly již zcela aktuální). Ve stručnosti ze spisového materiálu ve vztahu k popisu situace v zemi původu pro osoby LGTB komunity vyplývá: ve Vietnamu dochází k osvětě v tomto směru a zlepšení tolerance a přístupu, homosexualita (bisexualita) není považována již za nemoc, homosexualita byla legalizována, v některých oblastech stále přetrvává ostrakismus a diskriminace (především na venkově), nejčastěji dochází k špatnému jednání ze strany rodiny, nikoliv státu, běžně nedochází k útokům na osoby LGBT komunity, ve velkých městech tvoří osoby LGTB komunity společenství za účelem vzájemné pomoci a podpory. Situaci ve Vietnamu tak nelze popsat jako ideální, avšak lze pozorovat dynamický rozvoj směrem k větší toleranci a zrovnoprávnění. Přesto má Vietnam před sebou ještě dlouhou cestu k dosažení úrovně jiných Evropských států na tomto poli.
17. Po zohlednění výše uvedeného došel soud k závěru, že ani v případě žalobcovy bisexuality nelze dojít k závěru, že by byl v zemi původu pronásledován dle § 12 zákona o azylu (pro příslušnost k určité sociální skupině). Pronásledovatelem může být ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu veřejná moc. Zákon sice připouští výjimku, kdy může být pronásledovatelem i soukromá osoba, ale to pouze za předpokladu, že pronásledovanému není veřejná moc schopna či ochotna odpovídajícím způsobem poskytnout ochranu. Nad to žalovaný správně zdůraznil, že žalobce se s žádostí o pomoc na příslušné orgány neobrátil ani neprokázal, že by tyto orgány pomoc odmítly (učitelé, jiné orgány působící na školách, policie - viz rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003). Pakliže žalobce argumentuje tím, že státní moc, resp. příslušné státní orgány v zemi původu jsou zkorumpované, eventuálně neochotné poskytnout pomoc pro žalobcovu sexuální orientaci, byl rovněž tuto skutečnost povinen prokázat a nikoliv vycházet pouze ze subjektivního přesvědčení o nefunkčnosti této pomoci a neochotě příslušných orgánů ji poskytnout. Ve správním řízení žalobce uvedl, že se šikanou se pro svou homosexualitu setkal již v mateřské a následně na základní a střední škole. Při studiu na vysoké škole již žádnou šikanu nepociťoval. Z tvrzení žalovaného lze tedy vyvodit, že nikde nebyl za svou sexuální orientaci pronásledován státní mocí, „jediné“ příkoří, kterého se mu dostalo, bylo ještě na základní a střední škole od spolužáků. Tato příkoří však po nástupu na vysokou školu ustala. Z uvedeného nelze dojít k závěru, že by v případě žalobce bylo možné hovořit o pronásledování, které vyžaduje kontinuální a intenzivní jednání pronásledovatelů. Ač soud nemíní snižovat prožité útrapy žalobce, nepovažuje jím předestřené jednání spolužáků jako azylově důvodné. V době, z které pochází azylový příběh žalobce, bylo možné spatřit obdobné situace i na českých školách,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

kdy studenti odlišné sexuální orientace byli středem různých posměšků, ústrků a jiného nevybíravého jednání. V tomto světle tak nelze spatřovat nezbytnou intenzitu takového jednání vůči žalobci pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Ze shromážděného spisového materiálu naopak vyplývá, že jedinci s odlišnou sexuální orientací bývají nejčastěji oběťmi domácího násilí ze strany partnerů nebo rodiny. Jelikož žalobce neuvedl, že by měl na území Vietnamu partnera, tato možnost odpadá. Rodičů se žalobce se svou sexuální orientací prozatím nesvěřil, a proto nelze a priori předpokládat, že by jej tito jakkoliv odsuzovali, rovněž si jen těžko představit, že by se jejich případné negativní stanovisko vůči žalobci dalo považovat za pronásledování. Rovněž ze shromážděného spisového materiálu nic nevypovídá o tom, že by ve Vietnamu docházelo k jakémukoliv aktivnímu pronásledování osob LGTB komunity, naopak, jejich situace se obecně obrací k lepšímu. Mimo to, žalobce vztáhnul velmi obecně paušalizované nedostatky a problematické zkušenosti některých osob komunity LGTB na svoji osobu, ač ze shromážděného spisového materiálu taktéž vyplývá, že některé osoby LGTB komunity se i po svém přihlášení k této komunitě dočkaly klidného přijetí a s žalobcem vyzdvihovalými potížemi se nesetkaly. V tomto směru je třeba přistupovat k žalobci jako jednotlivci, přičemž žalobce pronásledování pro svou sexuální orientaci neprokázal.

18. Z obecného konstatování žalobce lze usoudit, že má své tvrzení o vyloučení pomoci vietnamskou policií za notorietu. Podle § 121 občanského soudního řádu ve spoj. s § 64 s. ř. s. není třeba dokazovat skutečnosti, jež jsou obecně známé. Jsou jimi takové skutečnosti, které jsou známé širšímu okruhu osob a o jejichž existenci se může každý ze spolehlivých zdrojů přesvědčit i bez zvláštních odborných znalostí. Není nutné, aby takovou skutečnost každý opravdu znal; podstatná je možnost kdykoliv se bez těžkostí o existenci takové skutečnosti přesvědčit. Skutkové tvrzení žalobce o předem vyloučené ochraně od vietnamské policie, resp. státu jako takového, ovšem není skutečností obecně známou ve výše uvedeném smyslu (výše cit. usnesení č. j. 9 Azs 66/2017-28 ostatně vychází z opačného skutkového závěru). Závěr o stavu ve Vietnamu proto není možno učinit bez dokazování provedeného v řízení před správním orgánem či soudem. Tvrzení žalobce tudíž není ničím jiným než předsudečným výrokem bez opory v důkazech. Za situace, kdy žalobce nesprávnost skutkových zjištění dovozoval pouze z údajné notoriety, která však notoriitou fakticky není, zjevně nemohl zpochybnit skutkový závěr žalovaného. Přezkumu takto formulovaného žalobního bodu pak nebránila ani žádná vada řízení (viz rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 59/2019-59 ze dne 12. 11. 2019).
19. Dále se soud zabýval námitkou žalobce stran možnosti udělit žalobci mezinárodní ochranu ve formě humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. V této souvislosti soud odkazuje na rozsudek NSS ze dne 24. 11. 2005, č. j. 6 Azs 304/2004 – 43, kde se NSS vyjádřil k otázce rozsahu přezkumu rozhodnutí v části ne/udělení humanitárního azylu soudem a došel k citovanému závěru: „*Udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) je vázáno na správní uvážení a žadatel na ně nemá nárok. Soud při přezkoumávání takového rozhodnutí posuzuje pouze to (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), zda uvážení nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem a zda k němu správní orgán dospěl řádným procesním postupem; nemůže však - jsou-li tyto předpoklady splněny - vytýkat správnímu orgánu, že svého práva udělit humanitární azyl neužil.*“ Rovněž v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55 se NSS pokusil vystihnout smysl humanitárního azylu a jeho účel takto: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ Ve vztahu k humanitárnímu azylu se zabýval žalovaný rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou, práce schopnou a zdravou osobou (vyjma potíží s nosními dutinami). Žalobce však nikterak neprokázal závažnost svého zdravotního problému, a proto toto nebylo shledáno jako způsobilé pro udělení humanitárního azylu. V souladu s výše uvedeným rovněž dospěl soud k tomu, že smyslem přiznání humanitárního azylu není poskytnutí ochrany pro případ skrývání se před věřiteli či obavou z následků přiznání sexuální orientace. Jedná se o prostředek pomoci určený pro velmi úzce specifikovaný okruh osob, v případě vyhrožování či homosexuality, obzvlášť ve státě, kde žalobci nic nehrozí, je tak jeho udělení proti jeho smyslu. Soud tudíž shledal námitku žalobce lichou, neboť se žalovaný zabýval toliko relevantními důvody pro udělení humanitárního azylu v žalobcově případě.

20. Jde-li pak o hrozící újmu ze strany soukromých osob jakožto důvodu pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, judikatura správních soudů je ustálena v tom, že je podstatné, zda v zemi původu existuje systém účinné ochrany před takovou újmou. Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu. Pokud však informace o zemi původu prokazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany (viz usnesení NSS č. j. 5 Azs 172/2018-28 ze dne 17. 1. 2019), avšak tak tomu v případě žalobce nebylo, a ten mohl ve vztahu ke svému dluhu a obavám z věřitelů vyhledat pomoc u policie, státní prokuratury či soudu, jak dokládá i MZV ČR č. j. 103347/2023-MZV/LPTP ze dne 28. 2. 2023 k č. j. MV-17198-1/OAM-2023, půjčky, úvěry a lichva. Z těchto podkladů plyne, že ve Vietnamu existuje systém ochrany fakticky potlačující nelegální půjčování peněz. Nicméně žalobce v řízení o žádosti uvedl, že se na policii neobrátil, aniž by s ní měl nějakou negativní zkušenost. Za tohoto stavu tedy při zjišťování skutkového stavu nevystaly pochybnosti o nestrannosti vietnamské policie, státní prokuratury či soudu, k nimž by bylo potřeba zjišťovat další podrobnosti. V podrobnostech odkazuje soud na svou argumentaci uvedenou výše, jejíž závěry lze aplikovat i v této části.
21. K obdobnému závěru došel zdejší soud i ve vztahu k tvrzené újmě pro žalobcovu sexuální orientaci. V daném případě měl žalobce využít nejdříve dostupné prostředky ochrany v zemi původu. Tím, že se žalobce nejdříve neobrátil na učitele (v dobách studia) či jiný orgán poskytující ochranu na základní a střední škole a později policii, aniž by s nimi měl nějakou negativní zkušenost, nevystaly pochybnosti o nestrannosti vietnamské policie či jiných školských subjektů, k nimž by bylo potřeba zjišťovat další podrobnosti.
22. K již v minulosti proběhlému jednání směřujícímu proti žalobci z důvodu jeho sexuální orientace soud konstatuje, že z judikatury Evropského soudu pro lidská práva mj. vyplývá, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení článku 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Aby bylo možné pokládat trest za „ponižující“ a aplikovat na něj čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, musí ponížení a pokoření,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

kteří jej provázejí, dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Dále soud poukazuje na skutečnost, že k jednání proti žalobci docházelo na základní a střední škole, kdy posléze neměl na vysoké škole již žádné incidenty. Z uvedeného soud dovozuje absenci časové souvislosti a intenzity jednání. Rovněž soud podotýká, že k zmíněnému jednání mělo dojít před cca 10 lety. Rovněž jak ze shromážděného spisového materiálu vyplývá, žalobci nehrozí nebezpečí vážné újmy ze strany státu. Jako eventuální původci újmy tak v úvahu přicházejí soukromé osoby. Jelikož jimi byly naposledy v době pobytu žalobce na území Vietnamu spolužáci, lze nyní již tuto skupinu vyloučit. Ze shromážděného materiálu rovněž vyplývá, že možná újma nejčastěji pochází od rodiny. Jelikož žalobce doposud svou rodinu neinformoval o své sexuální orientaci, zůstávají tyto obavy pouze v rovině hypotetické a jako takové je nelze a priori považovat za důvodné.

23. Řešením v případě žalobce po jeho návratu do Vietnamu může být vnitřní přesídlení z venkova do velkého města, když ze shromážděných zpráv vyplývá, že ve velkých městech je tolerantnost vůči LGTB komunitě větší; má zde i větší zastoupení. Rovněž se ve větších městech tato komunita organizuje, má vyhrazené podniky a společenství, v jejichž rámci si poskytují podporu, rady a pomoc. Nelze opominout, že ve velkých městech je rovněž větší osvěta ohledně odlišné sexuální orientace a přístupu k ní, stejně jako koncentrace osob se stejnou sexuální orientací.
24. Co se týče tvrzené hrozící újmy ve vztahu k § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, není soudu zřejmé, jakým konkrétním způsobem by mělo dojít k rozporu s mezinárodními závazky ČR či přesně s jakými mezinárodními závazky ČR. Pakliže žalobce naráží na mučení nebo nelidské či ponižující zacházení, upozorňuje soud, že tyto důvody byly posouzeny v rámci § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Jelikož žalobce neuvedl v tomto směru nic konkrétního, neumožnil soudu, aby se touto námitkou mohl šířeji zabývat. V důsledku toho soudu nezbylo nic jiného, než konstatovat, že s ohledem na vše výše uvedené nelze dojít k závěru, že by vycestování žalobce do země původu znamenalo rozpor s mezinárodními závazky ČR. I s ohledem na uvedené považuje soud vypořádání této námítky ze strany žalovaného za dostatečné, když ten uvedl, že: *„Případné vycestování výše uvedeného žadatele po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žadatelem nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR. Správní orgán shrnuje, že ani existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě. Jak zcela jednoznačně opakovaně vyložil NSS, například ve svých usneseních č. j. 2 Azs 66/2008 ze dne 8. 1. 2009, č. j. 9 Azs 3/2010 ze dne 21. 4. 2010 a č. j. 1 Azs 5/2011 ze dne 28. 4. 2011 nebo v rozsudku č. j. 6 Azs 5/2010 ze dne 21. 5. 2010, rodinné vazby cizince v ČR nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Je tedy pouze a jen na zvážení jmenovaného, jakým způsobem si v případě zájmu upraví svůj další pobyt na českém území.“*
25. Dále soud k hrozící újmě dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, považuje za vhodné doplnit, že zákonem č. 173/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, došlo ke zrušení ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ke dni nabytí účinnosti uvedeného zákona, tj. k 1. 7. 2023.
26. Vzhledem ke všemu výše uvedenému má soud postup a závěry žalovaného za správné, neboť vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a přihlédl ke všem azylově relevantním tvrzením, jež žalobce v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl. Současně se žalovaný

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal s veškerými v úvahu přicházejícími důvody pro udělení mezinárodní ochrany, kdy neponechal žádný prostor k pochybnostem o tom, že žalobci nelze z jím uvedených důvodů a za daných okolností mezinárodní ochranu udělit v žádné z jejích forem.

27. Soud uzavírá, že žalobce v průběhu správního řízení nesdělil žádnou skutečnost svědčící o tom, že by v jeho případě mohly být naplněny důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný tak postupoval správně, když žádost žalobce nevyhodnotil jako důvodnou a žádnou z forem mezinárodní ochrany žalobci neudělil, přičemž veškeré své úvahy a myšlenkové postupy odůvodnil v napadeném rozhodnutí přezkoumatelným způsobem.
28. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
29. Žaloba v této věci byla doručena zdejšímu soudu dne 31. 8. 2023 a byla dle rozvrhu práce přidělena samosoudkyni Mgr. Janě Komínkové, která je ale v současné době v dočasné pracovní neschopnosti. Dle platného rozvrhu práce jmenovanou samosoudkyni zastupuje v době její nepřítomnosti Mgr. Jaroslava Křivánková.

VI.

Náklady řízení

30. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 20. listopadu 2023

Mgr. Jana Komínková
samosoudkyně

v z. Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.